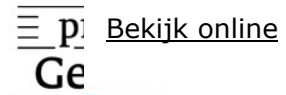

Van: Lampenbroek <lampenbroek@vallei-veluwe.nl>
Verzonden: woensdag 9 april 2025 16:55
Aan: marten@brascamp.com
Onderwerp: Nieuwsbrief Lampenbroek

Nieuwsbrief Lampenbroek

April 2025, Nummer 19

In deze nieuwsbrief leest u meer over de voorbereiding op de herstart van de uitvoeringswerkzaamheden, welke werkzaamheden plaatsvinden en natuurlijk cultuurhistorie.

Voorbereidende werkzaamheden

De oplettende kijker kon al enige activiteit in het projectgebied waarnemen. In de afgelopen weken vonden er al diverse voorbereidende werkzaamheden plaats. Aan de Klarenbeekseweg is zand in depot gezet. Dit zand wordt gebruikt om greppels en sloten te dempen. Eind maart zijn verdachte objecten (stukjes metaal) in de bodem onderzocht. Bij dit onderzoek zijn geen explosieven gevonden, hierdoor zijn alle percelen vrijgegeven om geplagd te worden. Vervolgens zijn diverse rijplaten in het gebied gelegd, waarover grondtransport gaat plaatsvinden en is er gestart met de aanleg van de nieuwe Verloren Beek. Op diverse percelen wordt het gras nu kort gehouden, zodat dit jaar vogels elders gaan broeden. Hierdoor is het mogelijk om werkzaamheden in het broedseizoen uit te voeren.

Deze voorbereidingen zijn bekend gemaakt in de appgroep 'Lampenbroek Omgeving', waarin aannemer Ploegam concrete werkzaamheden aankondigt. In de komende maanden wordt deze

appgroep ook gebruikt. Wilt u ook op de hoogte blijven? Meldt u dan aan voor de appgroep via jverstoep@vallei-veluwe.nl

Bezoek aan infopunt: andere dag

Vorig jaar hadden betrokken en geïnteresseerde Lampenbroekers elke vrijdagochtend de gelegenheid om actuele informatie te verkrijgen door het infopunt in de bouwkeet te bezoeken. Daarvan werd goed gebruik gemaakt. Die gelegenheid komt er weer, vanaf 16 april, iedere woensdagochtend tussen 10.00 en 13.00 uur aan de Polveensweg 21. U bent van harte welkom om bij een kop koffie uw vragen te stellen.

Start werkzaamheden Lampenbroek

Vanaf maandag 14 april gaan de inrichtingswerkzaamheden voor project Lampenbroek weer van start. Het projectteam en aannemer Ploegam werken hard om alles gereed te maken voor de herstart. In de komende maanden wordt er vooral grond afgegraven en afgevoerd, een stuw geplaatst, worden randsloten gegraven en greppels en sloten gedempt.

Samen met Natuurmonumenten, provincie Gelderland en aannemer Ploegam werkt het waterschap aan een planning. We proberen gezamenlijk om de grondwerkzaamheden in 2025 te realiseren.

Cultuurhistorie

Hoe komt Klarenbeek aan zijn naam

door Marten Brascamp en Eefje Huisman

Over het ontstaan van de naam Klarenbeek doen verschillende verhalen de ronde.

Wikipedia schrijft dat Klarenbeek is genoemd naar een landgoed dat aan een beek lag die de *Klaarbeek* heette. Nadat er in de 18de eeuw een

kopermolen werd gebouwd, vormde zich geleidelijk een nederzetting die uitgroeide tot het huidige dorp. Volgens de schrijver Dirk Otten mondde de *Klaarbeek* uit in de *Grote Wetering* en kreeg de beek zijn naam door de helderheid van het water. Voormalig burgemeester Penninx van Voorst denkt dat de naam ontstond toen de beek later werd verlegd om de capaciteit van de kopermolen uit te breiden: de beek klaarde op. Allemaal verschillende beelden over het ontstaan van de naam, maar vermoedelijk allemaal niet waar.

De eerste keer dat de naam Klarenbeek in een schriftelijke bron werd genoemd was op 8 juli 1732. Teunis Jansen Pluijm - we kennen hem al uit eerdere nieuwsbrieven - maakte toen in de *Amsterdamsche courant* bekend dat hij 'op de Veluwe, omtrent Zutphen op Klarenbeek kopermolens had aangelegd'.

Vanaf dat moment bestond de naam als aanduiding voor twee kopermolens: de Grote molen op de plek waar nu nog de fabriek van Krepel staat, de Kleine molen aan de Verloren Beek in het Lampenbroek waar Tonnie Brugman woont.

Vervolgens ging de naam geleidelijk over op het huis bij de Grote molen en op de directe omgeving ervan. Ook de in 1732 gegraven beek die door de Wierd en langs het huis in de richting van Voorst stroomt, ging geleidelijk Klarenbeek heten. Het was de zogenaamde *onderbeek* van de Grote molen. Die liep van de nog bestaande waterval naar de Voorsterbeek. Uiteindelijk ging de naam Klarenbeek over op het dorp dat langzamerhand ontstond. Geen gehucht of buurtschap, nee, een echt dorp, met twee eigen kerken, een aan de Apeldoornse en een aan de Voorster kant van de gemeentegrens. De naam Klarenbeek werd pas definitief zo rond het jaar 1900. Voor die tijd heetten Apeldoornse delen van het dorp het *Achternveld* (van Oosterhuizen), *op de Dalk*, of *op de Til*, Voorster delen van het gebied werden meestal aangeduid met *Broek* of het *Appense veld*.

Ansichtkaart met de Klarenbeek gezien vanaf de Kopermolenweg. De naam Klarenbeek voor de beek wordt voor het eerst vermeld op de kadastrale kaart van 1832. Het huis links, waar nu de veearts woont, bestond in 1732 nog niet. (Foto: Historische Vereniging Voorst)

Hoe is het begonnen

Maar hoe zit het met het eerste begin, toen Teunis Jansen Pluijm in 1732 met de naam Klarenbeek op de proppen kwam? Hoe kwam hij aan de naam? Bedacht hij het ter plekke, bestond de naam misschien al of was er iemand die hem op het idee bracht? Daarvoor moeten we terug in de tijd, naar het moment dat Pluijm in de krant aankondigde dat hij 'op Klarenbeek' met zijn kopermolens was begonnen.

Het is heel aannemelijk dat de naam Klarenbeek in die tijd rondging als aanduiding voor het gebied rond de Oudhuizerstraat. Dat zit zo.

Vroeger waren in de omgeving van Voorst, ook in de richting van het huidige Klarenbeek en Loenen, grote landerijen en boerderijen in bezit van het klooster van Prüm in de Eifel. Na de Reformatie, rond 1580, werden kloosters gedwongen om hun bezittingen te verkopen, zo ook die in Voorst. De Voorster bezittingen kwamen in het jaar 1609 in bezit van de burgemeestersfamilie Huijgens uit Arnhem. Die familie bezat bij Arnhem de landgoederen Monnikhuizen en Monnikhuizerbeek, later samengevoegd onder de naam Klaarenbeek. Het was een naam die eerder gebruikt is voor een deel van Monnikhuizerbeek.

In 1643 verkreeg de familie ook de vroegere Prümse goederen onder Arnhem, waarna alle voormalige Prümse goederen - ook die onder Voorst - werden samengebracht onder de zogenaamde *Leenkamer*

Klarenbeek. Dat was een organisatie die het beheer voerde over de betreffende bezittingen en de rechten die erbij hoorden. Als onderdeel van het bezit van de vroegere Prümse goederen, bekleedde de familie Huijgens gedurende anderhalve eeuw het ambt van markerichter van de marke van Voorst en Noord-Empe, een belangrijke bestuurlijke functie in dit gebied.

Via de Leenkamer Klarenbeek is de naam Klarenbeek mogelijk naar hier gekomen. Jaarlijks rond Sint-Maarten, dat is 11 november, werden plaatselijke *tijnsplichtigen* van de voormalige Prümse goederen, 'wel eer geweest zijnde aen de Hof tot Op Voorst, en nu bij 't Huis Claerbeek behorende' opgeroepen om in herberg de Beer te Voorst te verschijnen om aan hun betalingsverplichting te komen voldoen. Tijns was een belastingplicht die nog op een stuk grond of een boerderij uit de Prümse goederen rustte, ook al waren de boeren inmiddels zelf eigenaar geworden.

Zo was het in 1732 al bijna 100 jaar dat de boeren hun jaarlijkse gang naar de Beer maakten om aan hun verplichtingen vanwege de Leenkamer Klarenbeek te voldoen. Het is dan ook heel aannemelijk dat ze in die tijd spraken van 'op Klarenbeek' als ze de plaats van hun boerderij globaal wilden aanduiden. Teunis Jansen Pluijm zal het zo gehoord hebben en als vaststaand hebben aangenomen, ook al werd de naam Klarenbeek in die tijd niet officieel als aanduiding voor het gebied gebruikt.

Over de foto hieronder: Pluijm kende de familie Huijgens persoonlijk. Dat heeft hem misschien ook geïnspireerd om de naam Klarenbeek te gebruiken. Huijgens bezat grond tussen de huidige Kopermolenweg en de Hofstede aan de Landweg. Pluijm moest daar zijn onderbeek doorheen graven om het water van de Grote molen af te voeren in de richting van Voorst. De foto laat zien hoe het er nu uit ziet. De Klarenbeek doorkruist de vroegere Kleine Bieshoeven van de familie Huijgens. In de verte links staat de Hofstede.

Contact (055) 5 272 911

[Afmelden](#) voor deze nieuwsbrief - Uw gegevens [wijzigen](#)